

**ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН САЙДЫН БАГЦЫН
2016 ОНЫ ТӨСВИЙН ТОДОТГОЛЫН ТАНИЛЦУУЛГА**

Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын багцын нийт зардал 99,419.7 сая төгрөг болж 2016 оны батлагдсан төсвөөс 7,767.3 сая төгрөгөөр буюу 7.2 хувиар буурсан байна.

2016 оны төсвийн тодотголоор нийт зардал 7,767.3 сая төгрөгөөр буурахад бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж 1,270.8 сая, эд хогшил урсгал засварын зардал 8.4 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардал 373.3 сая, татаас 235.5 сая, хөрөнгийн зардал 12,114.8 сая төгрөгөөр буурсан нь нөлөөлсөн байна.

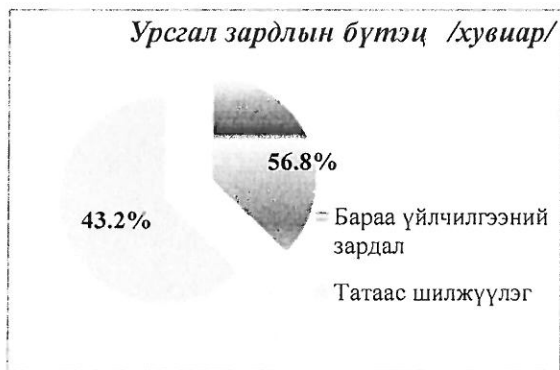
Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын багцын нийт зардал

Хүснэгт 1.

/ сая төгрөг/

ЗАРДЛЫН ЗҮЙЛ	Гүйцэтгэл		2016			
	2014	2015	Бат	Тод	Зөрүү	Хувь
	1	2	3	4	5=4-3	6=4/3
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	152,836.6	98,625.4	107,187.0	99,419.7	-7,767.3	92.8
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	100,170.8	89,547.9	92,965.2	93,612.7	647.5	100.7
БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	49,717.2	35,761.2	52,450.8	53,165.3	714.5	101.4
Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	9,098.8	8,713.4	9,032.0	9,559.1	527.1	105.8
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1,027.1	967.2	948.3	1,006.3	58.0	106.1
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	968.1	946.6	1,409.8	1,426.4	16.6	101.2
Хангамж бараа материалын зардал	720.5	527.6	432.9	466.5	33.6	107.8
Нормативт зардал	9,769.8	8,460.2	10,610.8	12,244.2	1,633.5	115.4
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	50.4	10.6	18.0	18.0	0.0	100.0
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	573.0	308.1	317.3	308.8	-8.4	97.3
Томилолт зочны зардал	431.0	307.8	209.8	308.0	98.2	146.8
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	8,946.9	10,232.6	26,957.2	25,686.4	-1,270.8	95.3
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,182.1	5,232.5	2,532.9	2,159.6	-373.3	85.3
ТАТААС	49,998.6	53,040.4	39,700.0	39,464.5	-235.5	99.4
Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	49,498.6	52,975.3	39,700.0	39,464.5	-235.5	99.4
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	186.5	186.5	205.4	205.4	0.0	100.0
Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	186.5	186.5	205.4	205.4	0.0	100.0
БУСАД УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	768.5	624.9	609.0	777.5	168.5	127.7
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	50,256.2	5,980.2	33,588.4	21,473.7	-12,114.8	63.9
ЭРГЭЖ ТӨЛӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	2,409.6	3,097.3	-19,366.7	-15,666.7	3,700.0	80.9
Эргэж төлөгдөх зээл	1,490.0	1,274.0	-22,091.0	-18,391.0	3,700.0	83.3
Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих	1,490.0	1,823.3	2,724.3	2,724.3	0.0	100.0
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	154,815.0	99,099.8	107,187.0	99,419.7	-7,767.3	92.8
Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	2,142.8	4,709.9	14,466.3	6,666.1	-7,800.2	46.1
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	16,526.9	6,918.1	12,202.7	68,546.3	56,343.6	561.7
Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,127.1	1,353.6	3,238.1	160.9	-3,077.2	5.0
Төсөв болон дамжуулан зээлдүүлсэн зээлээс эргэж төлөгдөх		0.0	-24,000.0	-76,000.0	-52,000.0	316.7
Засгийн газрын тусгай сангаас санхүүжих	4,747.5	939.5	1,501.9	1,498.5	-3.4	99.8
Төсвөөс санхүүжих	130,270.8	77,561.5	78,600.9	84,655.9	6,055.0	107.7
Тусламжийн эх үүсвэрээс санхүүжих		7,617.1	21,177.0	13,891.9	-7,285.1	65.6

Эх сурвалж: Сангийн яам

2016 оны төсвийн тодотголын нийт урсгал зардлын 56.8 хувийг бараа үйлчилгээний бусад зардал, 43.2 хувийг татаас урсгал шилжүүлэг эзэлж байна.

Бараа үйлчилгээний нийт зардлын 18.0 хувийг цалин, хөлс түүний нэмэгдэл, 1.9 хувийг ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл, 80.1 хувийг бараа үйлчилгээний бусад зардал эзэлж байна.

Татаас, урсгал шилжүүлгийн зардлын 97.6 хувь нь хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас, 2.4 хувь нь урсгал шилжүүлэг байна. Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас 2016 оны батлагдсан төсвөөс 235.5 сая төгрөгөөр буурчээ.

Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын нийт зардал /байгууллагаар/
Хүснэгт 2. /сая төг/

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН САЙД	2014	2015	2016		
	Гүйц	Гүйц	Төл	Тод	Зөрүү
	1	2	3	4	4-3
	153,336.6	98,625.4	107,187.0	99,419.7	-7,767.3
Аймаг, нийслэлийн мал эмнэлгийн газар	478.7	483.6	471.8	469.7	-2.1
Мал эмнэлгийн ариун цэврийн төв лаборатори	590.3	576.2	447.7	482.9	35.3
Хөдөө аж ахуйн газар	6,652.4	6,401.2	6,338.6	6,365.3	26.8
ХАА-н үйлдвэрлэлд шинжлэх ухааны ололт нэвтрүү	300.3	0.0	0.0	0.0	0.0
ХАА гаралтай бараа түүхий эдийн биржийн нэгж	97.4	65.4	0.0	0.0	0.0
Мал эмнэлгийн эмийн сорил баталгаажуулалтын төв	356.8	25.5	0.0	0.0	0.0
Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сан	43,745.0	31,141.9	-2,136.1	1.5	2,137.6
Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сан-Сэлэнгэ	0.0	0.0	280.8	280.8	0.0
Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сан-Хархорин	0.0	0.0	172.0	172.0	0.0
Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сан-Булган	0.0	0.0	256.2	253.0	-3.2
Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сан-Хөтөл	0.0	0.0	270.6	270.6	0.0
Отрын бүс нуггийн захиргаа	206.3	220.5	209.1	209.8	0.7
Малын удмын сангийн үндэсний төв	180.4	187.6	567.1	526.7	-40.5
Мал хамгаалах сан	23,036.7	28,262.6	2,186.8	21,563.2	19,376.4
Мал эмнэлэг үржлийн агентлаг	13,920.7	11,390.7	15,821.5	20,111.8	4,290.3
Гурилын үйлдвэр, үр тариа хадгалах агуулах нэгж	0.0	0.0	6,120.0	0.0	-6,120.0
Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам /шинэ/	18,871.6	6,477.4	48,375.5	22,899.6	-25,475.9
Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн ХОИЗ	42,296.6	1,157.5	6,678.3	8,930.7	2,252.4
Зах зээл, бэлчээрийн удирдлагын хөгжил төсөл	2,603.4	5,138.8	6,602.6	6,769.3	166.8
Сүүний үйлдвэрүүдэд тоног төхөөрөмж нийлүүлэх/т	0.0	0.0	2,400.0	0.0	-2,400.0
Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сан - Угтаал	0.0	0.0	259.7	259.7	0.0
Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сан - Дархан	0.0	0.0	282.7	282.7	0.0
Уур амьсгалын өөрчлөлтөд зохицсон хөдөөгийн амьжиргаа төсөл, JFPR-9164 /АХБ/	0.0	1,692.8	158.9	383.8	224.9
Хөдөө аж ахуйн маркетинг төсөл, Р 125964 /ДБ/	0.0	5,260.4	10,955.7	4,466.1	-6,489.7
Гамшгийн эрсдлийг бууруулах төсөл, TF011184, Б	0.0	143.2	0.0	0.0	0.0
Бодлогын дүн шинжилгээ, хяналт шинжилгээний чадавхийг бэхжүүлэх төсөл /ДБ/	0.0	0.0	467.3	0.0	-467.3
Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих сан	0.0	0.0	0.0	56,720.3	56,720.3
ЖДҮДСан ЗГ бонд, дамжуулан зээл	0.0	0.0	0.0	-52,000.0	-52,000.0

Мал хамгаалах сан тодотголоор 2014 оноос 1,473.5 сая, 2015 оноос 6,699.4 сая төгрөгөөр буурч 2016 оны батлагдсан төсвөөс 19,376.4 сая төгрөг буюу 7.8 дахин нэмэгдсэн байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт: Хүнс хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын багцын нийт хөрөнгийн зардалд 2016 оны тодотголоор 21,473.7 сая төгрөг төсөвлөгдсөн нь батлагдсан төсвөөс 12,114.8 сая төгрөг буюу 36.1 хувиар буурсан байна.

Улсын төсвөөр хийгдэх төсөл арга хэмжээ, барилга байгууламжийн жагсаалт

Хүснэгт 3.

/сая төгрөгөөр/

ҮЗҮҮЛЭЛТ	БАТЛАГДСАН		ХАССАН		ТОДОТГОСОН	
	Төсөвт өртөг	Санхүү - жих дүн	Төсөвт өртөг	Санхүү жих дүн	Төсөвт өртөг	Санхүү жих дүн
ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН САЙД	66,911.4	17,247.6	49,089.1	16,054.5	17,822.3	1,193.1
Хүнс, хөдөө аж ахуй	32,778.1	4,702.7	19,155.8	3,905.4	13,622.3	797.3
I.Хөрөнгө оруулалт	32,778.1	4,702.7	19,155.8	3,905.4	13,622.3	797.3
<i>Шилжих</i>	<i>32,628.1</i>	<i>4,552.7</i>	<i>19,005.8</i>	<i>3,755.4</i>	<i>13,622.3</i>	<i>797.3</i>
Малын удмын сангийн үндэсний цогцолбор /Дархан-Уул, Хонгор сум/	12,271.0	558.5			12,271.0	558.5
Мал эмнэлэг, ариун цэврийн төв лабораторийн барилга /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	1,351.3	463.8		225.0	1,351.3	238.8
Хөдөөгийн хүн ам, мал аж ахуй, бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулах, тоног төхөөрөмжөөр хангах	12,033.4	2,033.4	12,033.4	2,033.4	0.0	0.0
Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тариалангийн талбайн услалтын системийг сэргээн засварлах, шинээр барих, ус хуримтлуулах сан бүхий боомтын барилга /тариалангийн бүс нутагт/	3,972.4	972.4	3,972.4	972.4	0.0	0.0
Хүлэмж, зоройн аж ахуй байгуулах /Сэлэнгэ, Мандал	3,000.0	524.6	3,000.0	524.6	0.0	0.0
<i>Шинэ</i>	<i>150.0</i>	<i>150.0</i>	<i>150.0</i>	<i>150.0</i>	<i>0.0</i>	<i>0.0</i>
Иргэдийн хүнсний ногооны хангамжинд зориулсан хүлэмж барих, худаг гаргах /Увс, Улаангом сум/	150.0	150.0	150.0	150.0	0.0	0.0
III. Тоног төхөөрөмж	3,783.1	1,975.6	3,783.1	1,975.6	0.0	0.0
<i>Шилжих</i>	<i>3,783.1</i>	<i>1,975.6</i>	<i>3,783.1</i>	<i>1,975.6</i>	<i>0.0</i>	<i>0.0</i>
Мал эрүүлжүүлэх туулгалт, угаалгын ванн /орон нутагт/	3,000.0	1,192.5	3,000.0	1,192.5	0.0	0.0
Малын эмийн сорилт баталгаажуулалтын улсын лабораторийн чадавхийг сайжруулах багаж, тоног төхөөрөмжөөр хангах	184.6	184.6	184.6	184.6	0.0	0.0
Мал эмнэлгийн ариутгал халварг үйтлийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, өвчтэй малыг халдвар дамжуулахгүйгээр нядлах тоног төхөөрөмж	598.5	598.5	598.5	598.5	0.0	0.0
Хөнгөн үйлдвэр	18,750.2	4,769.3	14,550.2	4,373.5	4,200.0	395.8
I.Хөрөнгө оруулалт	18,750.2	4,769.3	14,550.2	4,373.5	4,200.0	395.8
<i>Шилжих</i>	<i>18,750.2</i>	<i>4,769.3</i>	<i>14,550.2</i>	<i>4,373.5</i>	<i>4,200.0</i>	<i>395.8</i>
Хүнс, барааны худалдааны төвийн барилга /Хөвсгөл, Мөрөн сум/	4,200.0	395.8			4,200.0	395.8
Хөдөө аж ахуйн гаралтай түүхий эд боловсруулах үйлдвэрийн цэвэрлэх байгууламж /Ховд/	5,000.0	1,462.5	5,000.0	1,462.5	0.0	0.0
Алтанбулагийн чөлөөт бүсийн Сүхбаатар-Сэлэнгийн 25км бохир усны шугам хоолойн ажлын цахилгаан хангамжийн ажил /Сэлэнгэ, Алтанбулаг сум/	1,379.8	187.3	1,379.8	187.3	0.0	0.0
Алтанбулагийн чөлөөт бүсийн гааль худалдааны зам талбайн ажил /Сэлэнгэ, Алтанбулаг сум/	986.5	245.5	986.5	245.5	0.0	0.0
Алтанбулагийн чөлөөт бүсийн үерийн хамгаалалтын далан суваг /Сэлэнгэ, Алтанбулаг сум/	6,290.2	2,005.0	6,290.2	2,005.0	0.0	0.0
Замын-Үүдийн дэд бүтцийг сайжруулах төслийн 2-р ээлжийн дэд бүтцийн байгууламжийн зураг, төслийг боловсруулах зөвлөх үйлчилгээ	780.8	390.4	780.8	390.4	0.0	0.0

Бүсийн хүзүүвчний хэсгийн дугуу баригдсан тусгаарлах хашааны угсралтын ажил /Сэлэнгэ/	112.8	82.8	112.8	82.8	0.0	0.0
Концессын төслийн эргэн төлөлт	11,600.0	5,800.0	11,600.0	5,800.0	0.0	0.0
I.Хөрөнгө оруулалт	11,600.0	5,800.0	11,600.0	5,800.0	0.0	0.0
<i>Шинэ</i>	<i>11,600.0</i>	<i>5,800.0</i>	<i>11,600.0</i>	<i>5,800.0</i>	<i>0.0</i>	<i>0.0</i>
"Хан-Уул дүүргийн 32 дугаар сургуулийг буулгаж, шинээр барих Концессын төсөл"-ийн хөрөнгө оруулалтын эргэн төлөлт	5,800.0	2,900.0	5,800.0	2,900.0	0.0	0.0
"Баянзүрх дүүргийн 14 дүгээр сургуулийг буулгаж, шинээр барих Концессын төсөл"-ийн хөрөнгө оруулалтын эргэн төлөлт	5,800.0	2,900.0	5,800.0	2,900.0	0.0	0.0

Эх сурвалж: Сангийн Яам

Нийт хөрөнгийн зардлын 5.6 хувь буюу 1,1931. сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг улсын төсвөөр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн нь батлагдсан дүнгээс 16,054.5 сая төгрөгөөр буюу 93.1 хувиар буурсан байна. Улсын төсвийн нийт хөрөнгө оруулалтыг 100 хувь барилга байгууламж барихад төлөвлөжээ.

**УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН ХЯНАЛТ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХЭЛТСИЙН
ТӨСВИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХЭСЭГ**